

Handläggare
Inger Outzen
Telefon: 08-508 100 53Till
Östermalms stadsdelsnämnd
Sammanträde 2016-05-18

Tertialrapport Tertial 1 2016 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 1 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär omslutningsförändring om 6,0 mnkr,
3. Nämnden begär för tillgänglighetsinvesteringar 0,7 mnkr
4. Nämnden begär för klimatinvesteringar om 0,4 mnkr
5. Nämnden begär för arbete med fattiga EU-medborgare i samband med avhysning 0,8 mnkr
6. Nämnden begär stimulansbidrag för specialbostäder i Norra Djurgårdsstaden 2,6 mnkr.
7. Nämnden begär för åtgärder giftfri förskola 1,9 mnkr.
8. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1. Ett Stockholm som håller samman	5
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	5
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	10
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	14
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	15
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	17
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	19
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	20
2. Ett klimatsmart Stockholm	24
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	24
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	25
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	26
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	27
2.5 Stockholms miljö är giftfri	28
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	30
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	31
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	31
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva.....	31
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	34
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	35
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	36
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	36
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	41
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	43
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	45
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	46
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	51
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	53

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	55
Uppföljning av driftbudget.....	55
Särskilda satsningar.....	58
Resultatenheter	59
Investeringar.....	59
Omslutningsförändringar.....	61
Budgetjusteringar	61
Medel för lokaländamål.....	61
Synpunkter och klagomål.....	61

Bilagor

Bilaga 1: 2016-247-1.2.1. T1 2016 Bilaga 1 Sdn10.xlsx

Bilaga 2: 2016-247-1.2.1 T1 2016 Bilaga 2 Ekonomi per verksamhet.pdf

Bilaga 3: 2016-247-1.2.1. T1 2016 Bilaga 3- ansökan om medel för giftfri förskola.docx

Bilaga 4: 2016-247-1.2.1. T1 2016 Bilaga 4- ansökan om investeringsmedel för klimatåtgärder.docx

Bilaga 5: 2016-247-1.2.1. T1 2016 Bilaga 5 Ungas organisering och mötesplatser.docx

Bilaga 6: 2016-247-1.2.1. T1 2016 Bilaga 6 Prioriterade områden Lokalt utvecklingsprogram.docx

Sammanfattande analys

Förvaltningen fortsätter arbetet med att uppfylla kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål och redovisar en ekonomi i balans med ett smärre överskott på 1 mnkr. Verksamheten utförs enligt av stadsdelsnämnden fastställd verksamhetsplan. I det närmaste alla målvärden i indikatorer bedöms bli uppfyllda och aktiviteter verkställda under året.

För KF:s mål för verksamhetsområdet 4.2 "Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor" uppfylls målet delvis beroende på ökad sjukfrånvaro.

Ett Stockholms som håller samman

Stadsdelsnämnden bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Samtliga nämndmål prognostiseras att uppfyllas helt.

I nämndens verksamheter bemöts alla lika och med respekt oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Barnperspektivet beaktas i förvaltningens verksamheter. Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla och möjliggör ett självständigt liv. Förvaltningen prioriterar förebyggande insatser i ett tidigt skede, för att främja inkludering och motverka ohälsa. Alla som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter ska få ett bra bemötande. De som får insatser ska vara delaktiga i utredning, planering, genomförande och uppföljning av insatsen.

Barnomsorgsgarantin har hållits under perioden. Lokalplanering sker för kommande nya förskolor.

Ett klimatsmart Stockholm

Inriktningsmålet kommer i huvudsak att uppfyllas under året och samtliga nämndmål uppfylls. Nämndens verksamheter arbetar med utgångspunkt från Stockholms miljöprogram och stadsdelsförvaltningens miljöhandlingsplan. Förvaltningen förbättrar lokaler, miljöer, material och mat ur miljösynpunkt och ökar andelen ekologisk mat i förskolan. Särskild fokus ligger på att skapa en mer kemikaliesmart vardag i förskolan och minska barns exponering för kemikalier. Nämndens andel ekologiska livsmedel har ökat ytterligare och är fortfarande bland de högsta i staden.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden uppfyller inriktningsmålet. Nämnden redovisar ett överskott om 1 mnkr efter resultatöverföringar. Alla enheter fortsätter att utveckla ekonomistyrningen och fokuserar på kostnadskontroll. Inom socialtjänsten fortsätter förvaltningen arbetet med att i samarbete med Jobbtorg Stockholm stödja arbetslösa bidragstagare till egen försörjning. Fler ungdomar än tidigare år kommer att erbjudas sommarjobb. Årsmålet höjs från 185 till 200 sommarjobb.

Ett demokratiskt Stockholm

Stadsdelsnämnden uppfyller inriktningsmålet. Staden satsar på ett långsiktigt demokratiarbete för att nå målet om en jämlik och hållbar stad fri från diskriminering. Ett ungdomsråd har inrättats med en interimistisk styrelse i väntan på att det ska beslutas om ungdomsrådets stadgar och arbetsordning. Ett brukarråd har skapats för att inhämta synpunkter gällande vård och stöd till personer med missbruksproblematik. I de särskilda boendena finns boenderåd där det ges möjlighet att framföra synpunkter och idéer för att utveckla verksamheten. Nämndens pensionärsråd samt råd för funktionshinderfrågor ges möjlighet att lämna synpunkter i frågor

som rör äldre och personer med funktionsnedsättning, exempelvis genom att yttra sig i tjänsteutlåtanden. Medborgardialoger genomförs i parkmiljöfrågor. Sociala medier spelar en allt större roll i dialog med medborgare. Åtgärder som syftar till att förebygga och motverka diskriminering och olika former av intolerans är grundläggande i en demokrati och en viktig del i stadsdelsnämndens demokratiarbete.

Sjukfrånvaron inom nämndens verksamheter är fortsatt hög och årsmålet nås inte. Sjukfrånvaron har dock inte fortsatt att öka, utan en uppåtgående trend ser fram till nu ut att vara bruten.

Organisationsförändring inom socialtjänstavdelningen

För att uppnå ett effektivare resursutnyttjande inom verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg förs vuxenenheten och socialpsykiatriska enheten samman till en gemensam enhet från och med 2016-06-01. Enheten benämns vuxenenheten och leds av en enhetschef.

Lokalt utvecklingsprogram

Enligt stadsledningskontorets anvisningar ska stadsdelsnämnderna till tertialrapport 1 ha definierat prioriterade geografiska och tematiska områden för de lokala utvecklingsprogrammen. Dessa ska redovisas tillsammans med en motivering till varför de aktuella områdena har valts ut samt en lista över de facknämnder och/eller bolagsstyrelser som nämnderna har för intention av att samverka med inom ramen för programmen. Se bilaga 6.

De färdiga lokala utvecklingsprogrammen med analys, prioriteringar, mål och åtgärder ska beslutas av stadsdelsnämnden i samband med tertialrapport 2.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt	0,3 %			0,4 %	0,3 %	0,5 %	3,3 %	Tertial 1 2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
bistånd								
Analys								
37 barn (av totalt 10478) i stadsdelsområdet lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd, vilket ger ett utfall om 0,3 %. Stadens snitt är 3,0 %.								
 	Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete			100 %		100 %	tas fram av nämnden	2016
 	Andel förskollärare av totalt antal anställda	38 %	10 %	35 %	40 %	40 %	40 %	Tertial 1 2016
Analys								
Utfallet på 38 procent för andelen förskollärare ligger nära målvärdet, det vill säga inom felmarginalen. Prognosen är att årsmålet på 40 procent ska uppnås vid årets slut.								
 	Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik			0 %		1 %	Öka	2016
 	Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare			13,51 %		0 %	0 %	2016
 	Andel nöjda föräldrar			88 %		85 %	85 %	2016
 	Antal barn per grupp	16 barn/avd.		14,6 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 1 2016
 	Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,08 st		4,52 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2016
Analys								
Utfallet på 5,08 för antal förskolebarn per anställd ligger nära målvärdet, det vill säga inom felmarginal. Prognosen är att årsmålet på 4,9 ska nås vid årets slut.								
 	Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"			3,6		3,8	3,8	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01
 	Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
 	Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmått för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet med språkutveckling, matematik och naturvetenskap är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska, liksom att de pedagogiska miljöerna, såväl ute som inne, utvecklas. Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Förskolegårdar ska stimulera till lek och lärande

Förväntat resultat

Resultatet för att alla barn utvecklas utifrån sina förmågor och kunskaper mäts i förskoleundersökningen med index för området utveckling och lärande samt i stadens kvalitetsindikator genom personalens bedömning av ”förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling”.

Analys

Språk och kommunikation

Förskolornas läs- och kulturombud har genomgått en utbildningsinsats kring normkreativt

berättande i förskolan som en del av den pågående lässatsningen. Utbildningen har gett enheternas kultur- och läsombud fördjupade kunskaper kring hur normer förmedlas i böcker och hur man på många olika sätt kan utmana dem och därigenom stärka och levandegöra värden som demokrati och mångfald i barngruppen.

Ett gott exempel från Norra Djurgårdsstadens förskolor 1: Flera avdelningar har boksamtal med barnen. Några avdelningar har som projekt att varje barn tar med en bok som de tycker om och som de får presentera för barngruppen. Allt dokumenteras och visas på förskolan. Böcker används som diskussionsunderlag på samlingar.

Ett gott exempel från Engelbrekts förskolor: Varje avdelning har en läsambassadör som har extra kontakt med läsombuden. Läsombuden och ambassadörerna har fått möjlighet att gå på en inspirerande föreläsning.

Finsk förskoleverksamhet

Nätverk för finskspråkig förskolepersonal har startats upp i syfte att bevara och utveckla kompetensen som införskaffats genom tidigare utbildningssatsningar. Ett ytterligare syfte är att skapa likvärdighet och värna om möjligheten att kunna erbjuda en kvalitativ förskoleverksamhet på finska. Ett miniprojekt ”Roboten som kompis i finska förskolan på Östermalm” har startats upp med utbildningsförvaltningen. Projektet kommer att pågå under året och en projektplan med olika aktiviteter har tagits fram. Syftet är att barn lär sig finska med hjälp av appar (på lärplattan) och robotar samt att barn lär sig kommunicera med andra finstalande barn via Skype.

Matematik

Förskolornas pedagogiska miljöer är utformade så att de möjliggör att barns matematiska tänkande utmanas i större utsträckning. Flera förskolor har skapat lärstationer med matematiskt material som utvecklas tillsammans med barnen.

Ett gott exempel från Stadions förskolor: Vi har en whiteboardtavla där barnen har möjlighet att skriva och göra ritningar till bygg- och konstruktion. Genom ritningar kan barnen förmedla varandra hur de ska bygga.

Ett gott exempel från Norra Djurgårdsstadens förskolor 1: Vi har köpt in boken Leka lära matematik ute och använt den i nätverk. Boken ger bra, konkreta förslag på hur barn kan lära sig om och upptäcka matematik ute. Boken i samspel med ett tydligt mål ger förutsättningar för en god verksamhet för barnen.

Naturvetenskap och teknik

Förskolorna arbetar med aktiviteter där barns möjligheter att förstå och intressera sig för olika naturvetenskapliga fenomen och teknik utvecklas. I allt större omfattning blir naturvetenskap och teknik en naturlig del i olika projekt och teman.

Ett gott exempel från Hedvig Eleonora förskolor: Flera grupper använder NTA (Naturvetenskap och teknik för alla) lådor som ett verktyg för att utmana barns naturvetenskapliga förmågor och kunskaper.

Ett gott exempel från Norra Djurgårdsstadens förskolor 1: Alla förskolor kommer att påbörja odling under våren. Samtliga förskolor har odlingslådor eller pallkragar där barnen och personalen odlar potatis, morot och kryddväxter.

Pedagogisk miljö och material

Förskolornas pedagogiska lärmiljöer utvecklas utifrån hållbarhets- och estetiska aspekter. Förskolorna bidrar till en hållbar utveckling genom att vara varsamma och sparsamma om miljön både ute och inne. Fokus på kvaliteten på det pedagogiska materialet är viktigt ur miljöhänsen och också av estetiska aspekter.

Ett gott exempel från Gärdets förskolor: En förskola är testpiloter för ett nytt byggmaterial i trä, tanken är att alla förskolor ska ha tillgång till detta. Barnen kommer via klossarna i kontakt med matematiska begrepp som geometri, mätning och antalsberäkning på det sätt som är naturligt för barnen, genom lek. Barnen utvecklar olika byggnadstekniska och arkitektoniska lösningar för att leken kräver det. Sedan leder konstruktionerna ofta i sin tur leken vidare. Syftet är att stimulera och utmana barnen i sin matematiska utveckling samt erbjuda en god miljö för utveckling, lek och lärande.

Skolplattformen

Inför införandet av Skolplattformen (en digital plattform för alla Stockholms förskolor och skolor) på Östermalms kommunala förskolor har en delprojektledare samt två utbildare anställts. En kartläggning av förskolornas digitala enheter samt informationsinsatser för förskolans ledningssystem har genomförts. En plan för utbildning av förskolepersonal har tagits fram. Planen omfattar 16 timmars utbildning per personal i Skolplattformens första genomförandedel, pedagogiska verktyg. Utbildningarna kommer att starta i september och pågå i cirka sex månader. Skolplattformen kommer att möjliggöra arbetet med digitalt lärande genom att stödja och utveckla barns läroprocesser.

En arbetsgrupp för att ta fram en gemensam pedagogisk plattform och ett pedagogiskt årshjul för Östermalms kommunala förskolor inför uppstart av Skolplattformen/pedagogiska verktyg har bildats. En första träff har genomförts i syfte att kartlägga enheternas pedagogiska ställningstaganden och verktyg/mallar för det systematiska kvalitetsarbetet.

Nämndmål:

Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bidra till att utveckla det framtida samhället. Barn i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas. Former för pedagogisk samverkan mellan förskolan och skolan stärks. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

Förväntat resultat

Alla barns lika möjligheter i förskolan mäts i förskoleundersökningen med indikatorn andel nöjda föräldrar samt med index för området normer, värden samt barns inflytande. Antal barnfamiljer med behov av ekonomiskt bistånd minskar.

Analys

Förskola och Parklek

Barnomsorgsgarantin har hållits under perioden. Lokalplanering pågår för kommande nya förskolor.

Förvaltningen har ansökt om medel från Skolverket (regeringens satsning) för att minska motsvarande 15 barn på en av förskolorna.

Barn i behov av särskilt stöd

En grundkurs i TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) har avslutats och två fortsättningskurser pågår.Handledning av specialpedagog pågår på flera avdelningar inom de olika förskoleenheterna. Sammanlagt har under perioden pågått 29 handledningsärenden (varav tio gällande flickor och 19 pojkar). Tio stycken konsultationssamtal har genomförts (varav fem gällande flickor och fem pojkar). Barnen i Centrum projektets olika utbildningar ger pedagogerna stöd i att utveckla varma och uppmuntrande relationer vilket även visar på resultat i arbetet med barn som har särskilda behov. Bibass (barn i behov av särskilt stöd) gruppen, som består av förvaltningens resurssamordnare och specialpedagog samt förskolechefer, har träffats en gång under denna period.

ABC – Alla Barn i centrum och Barnen i centrum

ABC är ett generellt och frivilligt föräldrastödsprogram som har erbjuds alla föräldrar med barn 3-12 år. Under perioden har förvaltningen anordnat en utbildning för nya ABC-gruppledare. I utbildningen deltog två personer från de kommunala förskolorna och två fältassistenter från Östermalm, övriga deltagare kom från andra stadsdelar. En föräldragrupp är avslutad och ytterligare tre grupper pågår.

I vårens ABC i förskolan och Barnen i centrum utbildningar deltar olika förskolor från enheterna Norra Djurgårdstaden 1, Stadion, Centrala Östermalm och Hedvig Eleonora. Det pågår även ABC i förskolan utbildning för förskolornas ledningsgrupper och avdelningens stab.

Socialtjänst

Antalet barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd har minskat successivt till totalt 37 barn av 10478 i stadsdelsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------------	------------------	--------	----------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	82,93 %	83 %	82 %	78,38 %	84	84 %	84 %	Tertial 1 2016
  Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri				75,51 %		80 %	tas fram av nämnden	2016
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	39,13 %	34 %	47 %	36,36 %	40 %	40 %	35 %	Tertial 1 2016
Analys Stadens snitt är 29 procent.								
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				79 %		80 %	80 %	2016
  Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri				51,98 %		50 %	tas fram av nämnden	2016
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden				25 %		25 %	25 %	2016
  Antal hemlösa						74 st	tas fram av nämnden	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
skuldrådgivning			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Tidiga insatser och förebyggande arbete prioriteras

 Uppfylls helt

Beskrivning

Fokus ligger på det förebyggande arbetet samt tidiga insatser och åtgärder.

Förväntat resultat

Fler personer upplever ett ökat välbefinnande.

Analys

Socialtjänst

Antalet ensamkommande barn som anvisats stadsdelsnämnden har minskat betydligt sedan årsskiftet. Hittills i år har tre ensamkommande anvisats till stadsdelen. Den gemensamma enheten tillsammans med Kungsholmen och Norrmalm för mottagande av ensamkommande startade den 1 april och handlägger cirka 130 barn som stadsdelsnämnden ansvarar för.

Ungdomsmottagningen har haft 43 grupper med elever i årskurs 9 på studiebesök. Därutöver har man etablerat kontakt med de två boenden för ensamkommande som finns på Norrmalm och Kungsholmen. Sedan mars månad statistikförs antalet killar som hämtar kondomer, vilket inte gjorts tidigare trots att de kommer i kontakt med mottagningen.

Fältassistenter har under perioden arbetat uppsökande 35 kvällar. Det har förekommit en del hemmafester och fältassistenter har vid några tillfällen avstyrat bråk som uppstått mellan ungdomar. Fältassistenter har under perioden gjort 59 skolbesök i stadsdelen. De har träffat gymnasieelever och pratat om alkohol, narkotika och vad de ska tänka på inför studenten. De har även informerat om fältverksamheten för nyanlända elever på två skolor. Fältassistenter har haft en tjejgrupp och två föräldragrupper i ABC och Komet 12-18. Samarbetet med Humlanhuset har förstärkts medan samarbetet med polisen behöver utvecklas ytterligare.

Humlanhuset har under perioden haft öppet under 46 kvällar. Antalet besökare har ökat och under denna period har man haft 1642 besökare. Tjejerna utgör 34 % av besökarna, vilket är en ökning. Humlanhuset har erbjudit flera olika aktiviteter och har haft extraöppet under skolloven. Personalen har haft en del problem med alkoholpåverkade ungdomar och bråk. Förutom samtal med berörda ungdomar har personalen samverkat med fältassistenter och

fört dialog med polisen kring detta.

Preventionsamördnaren har hittills gjort 73 tillsynsbesök och delat ut 16 tobakspärmar i stadsdelen. Kontrollköpen har påvisat mycket bra resultat där endast 2 av 100 butiker sålt tobak utan att ha bett om legitimation.

Äldreomsorg

Två öppna träffpunkter finns som erbjuder social gemenskap och fysiska aktiviteter. Det pågår arbete med att utveckla och utöka mötesplatserna. En träffpunkt kommer att öppna i Hjorthagen, inledningsvis en dag i veckan. Det pågår planering med årets dagsutflykter. Dagverksamheten och Dianagården verkar för fler möten mellan barn, unga och äldre. De kommer att bjuda in förskolor för bakning och gemensamma fikastunder samt ett försök med gemensamma odlingslådor.

Den uppsökande verksamheten riktad till personer som fyller 80 år under året och som inte är beviljad insats, har påbörjats. Totalt kommer ca 290 personer att kontaktas. Det pågår arbete med att finna lämplig lokal för det mobila medborgarkontoret för information rörande bl.a. äldreomsorg. Kostnadsfri vaktmästarservice fortgår till äldre över 75 år, nyttjandegraden under våren har varit cirka 30 hembesök per månad. Frivilliga insatser är ett viktigt komplement för att stimulera till aktiviteter för äldre. Förvaltningen annonserar för att få fler äldre att anlita Väntjänsten.

Stöd till anhöriga

En uppskattad heldagsutbildning i anhörigstöd för hemtjänstpersonal har genomförts. Föreläsningar för anhörigvårdare har anordnats, bland annat rörande demens. En navigeringskurs i samarbete med minnesmottagningen har anordnats för ett trettiotal anhörigvårdare. Kursen riktar sig till de anhöriga vars närstående har som fått en demensdiagnos. Anhörigkonsulentens samarbete med biståndshandläggarna har fortgått, en enkät gjord av Äldreförvaltningen påvisar att biståndshandläggarna på Östermalm har god kännedom om anhörigstödet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel flickor som besökt kurator på ungdomsmottagn ingen och som upplever att de fått ett bra stöd				96,83 %		90 %		2016
 Andel pojkar som besökt kurator på ungdomsmottagn ingen och som upplever att de fått ett bra stöd				90,91 %		90 %		2016
 Andelen pojkar som besöker ungdomsmottagn ingens kurator				18,86 %		20 %		2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)				100 %		100 %	100 %	2016
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				84 %		80 %	75 %	2016
Analys								
Årsmålet på 75 % i verksamhetsplanen bedöms av kommunstyrelse vara för lågt i förhållande till föregående års resultat och föreslås därför höjas till 80 procent.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				75 %		72 %	64 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Parker och grönområden är välskötta, välkomnande och trygga för alla.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Parkerna är en gemensam resurs för både aktiviteter och avkoppling i en vacker, välskött och välkomnande miljö. De gröna sambanden mellan parkerna inbjuder till promenader och cykelturer. Den upplevda tryggheten bland boende och besökare är hög.

Förväntat resultat

Boende och besökare är nöjda med skötseln av parker och grönområden och den upplevda tryggheten är hög.

Analys

I syfte att förbättra kvaliteten på parkskötseln har arbetet med att ta fram en ny kontrollplan för parkdriftentreprenaden påbörjats och en av parkinspektionerna inom stadsdelsområdet kommer att genomföras under april månad. Underhållsåtgärder i syfte att öka trygghet i parkerna prioriteras. Det avser bland annat trädvård, röjning och gallring i vegetation. Naturvårdsarbetena etapp 2 i Hjorthagsparken har slutförts. I Ekhagen har landskapsvård i form av friställning av ekar och röjning av sly gjorts.

Upprustningsarbetet i Ellen Keys park har inletts genom att en låg kryssmur byggs som tjänar till att förtydliga gränsen mellan parken och Victor Rydbergs gymnasiums fastighet, samtidigt som den kommer att fungera som möjlig sittmöbel. Andra åtgärder som planeras att bli utförda i år beräknas vara klara under november månad. Upprustningen av Gustav Adolfsparken har fortsatt med en förnyelse av planteringar och gångvägar. Den 12 maj kommer också en dialog med vuxna och barn genomföras om hur parklekens utemiljö kan utvecklas genomföras. Ett programarbete för utveckling av Tessinparkens norra del har inletts. Projektet samfinansieras med Länsstyrelsen och syftar till att förstärka parken som ekologisk spridningskorridor inom Nationalstadsparken. Andra viktiga delar är att utveckla ekosystemtjänster och stadsodling i parken.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra fyra parkinspektioner under året med parkdriftentreprenören under året (april, juni, september och november) med parkdriftentreprenören för att skapa en samsyn kring kvalitén på parkskötseln	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram en plan för placering och komplettering av skräpkorgar i parkerna	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram rutinbeskrivning för kontroll av parkdriftentreprenaden	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram slyröjningsplaner för stadsdelsområdets parker och natur	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service				8		5	tas fram av nämnden	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(stöd och service till personer med funktionsnedsättning)								
Analys								
Ny gruppboende i Norra Djurgårdsstaden startar under hösten.								
  Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				8		6	tas fram av nämnden	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden påverkar omfattning och inriktning på bostadsbyggandet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Bostadsbyggandet i stadsdelsområdet sker i hög takt, med beaktande av miljö, hälso- och livsstilsfrågor. Stadsdelsnämnden får information om aktuella planprojekt i ett tidigt skede, upprätthåller dialog med andra ansvariga nämnder samt bevakar att behovet av förskolor, boenden med särskild service och parker blir tillgodosett.

Förväntat resultat

Fler bostäder byggs nämndens stadsdelsområde med en god livsmiljö och tillgång till kommunal service.

Analys

Arbetet pågår enligt verksamhetsplan. Under perioden har detaljplan för Tallen 11 och Riddaren 13 varit på samråd och remisserna har tagits upp i stadsdelsnämnden. Riddaren 13 innebär en utveckling och upprustning av Östermalms saluhall, vilket kommer att bidra till Promenadsstadens mål om att skapa trygga och mångsidiga mötesplatser och stråk i hela stadens samt öka mångfalden av lokaler och offentliga miljöer för kultur och upplevelser. Tallen 11 innebär bland annat ett mer effektivt utnyttjande av fastighetens vindsvåning och tillskapandet av nya bostäder.

Under perioden har fem boendeträffar för nyinflyttade i Norra Djurgårdstaden genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel plan- och programremisser som handläggs och bereds till stadsdelsnämnden	100				100	100		Tertial 1 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram en checklista som stöd i handläggning av remisser med fokus på jämställdhet, barnperspektiv, tillgänglighet och behovet av gröna mötesplatser	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter				81,62 %		80 %	77 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget "fritid för alla"	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

● Uppfylls helt

Beskrivning

Alla invånare har rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Det finns ett brett utbud av fritidsaktiviteter med olika inriktningar i staden för att skapa en ökad gemenskap samt bidra till goda uppväxtvillkor för barn och unga.

Förväntat resultat

Boende, besökare och brukare, i synnerhet barn och unga, upplever att det finns ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar. Aktiviteterna upplevs meningsfulla och stimulerande.

Analys

Förskola och Parklek

Inkomna ansökningar till årets ordinarie kollo-verksamhet är 263 stycken. En ökning med 36 stycken i jämförelse med föregående års siffra som var 227 stycken.

Socialtjänst

Humlanhuset erbjuder öppen verksamhet för ungdomar i åldern 13-19 år. Humlanhuset har under perioden haft 1642 besökare varav 1090 killar och 552 tjejer. Det innebär att 34 procent av besökarna är tjejer, vilket är en ökning från föregående år. En kväll i mars slog Humlanhuset rekord och hade 121 besökare. Ungdomarna kan för en mindre kostnad köpa mat och fika som lagats/bakats på plats, och på fredagar serveras fredagspasta som är mycket populärt. Övriga regelbundna aktiviteter som Humlanhuset haft är onsdagsbak, pingis, TV-spel och Uno. Man har haft en tredagars filmvisning av Star Wars med gratis popcorn och visat Melodifestivalen på storbildskärm. Under sport- och påsklovet hade man extraöppet och det anordnades bland annat pingisturnering. Humlanhuset kommer för första gången ha öppet under hela sommaren.

Boenden i nämndens särskilda boenden erbjuder regelbundet fritids- och kulturaktiviteter enskilt eller gemensamt med andra. Det erbjuds också en sommarvistelse med övernattnings. Särskilda fritidsombud tar tillsammans med de boende fram olika förslag på aktiviteter som finns att erbjudas i Stockholms stad och från Fritid för alla.

Äldreomsorg

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan bland annat genom att de två öppna träfflokalerna anordnar aktiviteter såsom Qigong och grupp gymnastik. Det finns ett utomhusgym för äldre i Tessinparken.

Stadsmiljö

I Ellen Keys park utförs vegetationsåtgärder som syftar till att göra parken öppnare och att förbättra genomsikten. Belysningen kommer också att förbättras för att bidra till att göra parken såväl attraktivare som tryggare. Den nya lekmiljön med anknytning till Ellen Key kommer också att öka parkens attraktivitet.

Programarbete för en ny lekplats på Gärdets sportfält pågår i samarbete med

idrottsförvaltningen och Länsstyrelsen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel parkprojekt som bidrar till målet om en mångfald av fritidsaktiviteter som möjliggör ett jämställt nyttjande	100				100	100		Tertial 1 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Minst en fritidsverksamhet ska anordnas för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31	
 Ta fram en checklista för att utveckla parker med fokus på jämställdhets- barn- och tillgänglighetsperspektiv	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter				75,66 %		75 %	72 %	2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande. Samverkan med lokala aktörer.

Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Analys

Förskola och Parklek

Förskolornas läs- och kulturombud har genomgått en utbildningsinsats kring normkreativt berättande i förskolan som en del av den pågående lässatsningen. Se text under nämndemålet 1.1. Alla barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper.

Ett gott exempel från Gärdets förskolor: För att alla barn i enheten ska ha likvärdiga möjligheter till likvärdiga kulturupplevelser av, med och för alla barn på våra förskolor har enhetens kulturombud formulerat syfte, arbetssätt och aktivitetsplan kring kulturuppdraget.

Dans- och rytmikverksamheten i Tessinparkens parklek och snickeriverksamheten i Humlegårdens parklek startade i april. I Gustav Adolfs parklek är en rockkonsert inplanerad till maj. Dockteaterverksamheten som var tänkt vara i Gustav Adolfs parklek har flyttats till Tessinparkens parklek där det är lättare att genomföra en sådan verksamhet. Första spelningarna genomfördes i mars. Planeringen inför nationaldagsfirande har påbörjats.

Socialtjänst

Utbudet av fritids- och kulturaktiviteter som finns i staden för personer med funktionsnedsättning presenteras i möten med biståndsbedömare. Särskilt utvalda ombud bevakar det utbud som inom Fritid för Alla. Personer med funktionsnedsättning som bor i särskilda boenden erbjuds regelbundet att delta i fritids och kulturaktiviteter med personalstöd. Därutöver arrangeras ett antal trivselaktiviteter och kurser på boenden med stöd av förvaltningen. Inom socialpsykiatri finns träffverksamheten Startpunkt Hjorthagen som vänder sig till personer med psykisk ohälsa och har en friskvårds- och kulturinriktning. Det pågår en översyn för att se hur verksamheten kan utvecklas.

Äldreomsorg

Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan bland annat genom att de två öppna träfflokalerna anordnar aktiviteter såsom föreläsningar, underhållning och böcker finns att tillgå.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personal med grundutbildning inom äldreomsorgen						83	Fastställt 2016	2016
Analys Mätmetod är under framtagande.								
  Andel personer på vård- och omsorgsboende som fått en enkel eller fördjupad läkemedelsgenomgång						95	Fastställt 2016	2016
Analys En fördjupad läkemedelsgenomgång genomförs vid inflyttning till särskilt boende samt minst en gång årligen.								
  Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende				94,52 %		95 %	95 %	2016
Analys Verksamhetsuppföljningarna visar att vård- och omsorgsboendena på Östermalm har rutiner för och arbetar aktivt med att erbjuda möjlighet att vistas utomhus i någon form, om den äldre så önskar.								
  Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)				93 %		95 %	95 %	2016
Analys Brukarundersökning har ännu inte genomförts men bedömningen är att målet kommer att uppfyllas.								
  Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)				84 %		86 %	86 %	2016
Analys Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då andelen nöjda brukare inom hemtjänsten har ökat de senaste åren.								
  Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)				83 %		85 %	85 %	2016
Analys Årets brukarundersökning har ännu inte genomförts men bedömningen är att målet kommer att uppfyllas.								
  Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende				8,3		10	Maximalt 10 personer	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Definitionen på denna indikator är antal personal som en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod. Bedömningen är att målet om max 10 personer kommer att uppnås.								
 	Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)			67 %		70 %	70 %	2016
Analys								
Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då vård- och omsorgsboendena arbetar aktivt med att utveckla måltiden.								
 	Omsorgstagarna s upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)			86 %		85 %	85 %	2016
Analys								
Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då andelen brukare som upplever att de kan påverka hjälpen har ökat de senaste åren.								
 	Omsorgstagarna s upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)			77 %		84 %	84 %	2016
Analys								
Resultatet från årets brukarundersökning har ännu inte presenterats.								
 	Omsorgstagarna s upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)			92 %		90 %	90 %	2016
Analys								
Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas då upplevelsen av trygghet har ökat de senaste åren.								
 	Timavlönades andel av totalt arbetad tid						Faststäl ls 2016	2016
Analys								
Mätmetod är under framtagande								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
upphandling av dessa larm			

Nämndmål:

Äldre är trygga och äldreomsorgen präglas av god kvalitet.

 Uppfylls helt

Beskrivning

De äldre ska kunna känna trygghet inför ålderdomen. Äldreomsorgen ska vara hållbar, jämställd, tillgänglig och likvärdig. Alla äldre har rätt till tryggt boende och en vardag med hög livskvalitet. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Äldre kan påverka både innehåll i omsorgen och utförare. Trygga villkor för personalen är en förutsättning för en bra äldreomsorg. Hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboenden och inom hemtjänsten är säker och av god kvalitet.

Förväntat resultat

Fler äldre upplever att de är trygga och kan påverka hur hjälpen utförs. Andelen nöjda omsorgstagare ökar. Hälso- och sjukvården inom de särskilda boendeformerna, hemtjänsten och dagverksamheterna är säker och av god kvalitet.

Analys

I samverkan med entreprenörer och egen regi fortgår arbetet med att öka nöjdheten kring maten och utevistelsen på vård- och omsorgsboendena. Uppföljning visar att det finns ett brett utbud av sociala aktiviteter och utegrupper på samtliga vård- och omsorgsboenden, frågorna följs upp särskilt i årets verksamhetsuppföljningar. En dietist kommer att anställas för att säkerställa ett gott nutritionsomhändertagande på Dianagården samt ge utbildning av personal inom hemtjänsten. Inom hemtjänsten i egen regi finns en ny leverantör av matlådor.

För att stärka samarbetet med landstinget har arbetet med det lokala samverkansprogrammet fortgått. Fokus i samverkan är på sammanhållen individuell plan (SIP). Under året har sex hemtjänstföretag och fyra husläkarmottagningar anslutit sig till programmet. Enheten för biståndsbedömning har beviljats medel för ett fortsatt arbete att utveckla ett multiprofessionellt teambaserat arbetssätt kring personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt. Nätverk med personal från vård- och omsorgsboendena träffas rörande demensfrågor utifrån Socialstyrelsens nationella riktlinjer.

Kvalitetsobservatören har fortsatt arbetet med uppföljning på individnivå genom observation i hemtjänst och vård- och omsorgsboenden. På Östermalm har Dianagården och Löjtnantsgården observerats. Under våren har avtalsuppföljning genomförts på Kampementets och Rios vård- och omsorgsboenden, dessa redovisas i särskilda ärenden. En uppföljningsmall med tydligt fokus på egenkontroll och riskanalys har använts, för hälso- och sjukvården används även kvalitetsinstrumentet QUSTA.

Staden har ett nytt system för hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Arbetet fortgår enligt verksamhetsplan med att stödja utvecklingen av dokumentationen samt stödsystemen inom e-Hälsoområdet. Riskbedömningar inom hälso- och sjukvård genomförs i samtliga vård- och

omsorgsboenden. Registrering i Senior Alert och Palliativa registret har påbörjats i samtliga verksamheter.

Från 2016 gäller nya hygienregler för arbete inom hemtjänst och särskilda boenden. Egenkontroll av basala hygienrutiner kommer att göras i alla verksamheter med start under april. Utbildning i basala hygienrutiner för chefer samt för all personal i hemtjänst har genomförts. För att minska riskerna för vårdrelaterade infektioner blir arbetskläder obligatoriskt i hemtjänsten.

Svårt sjuka äldre i livets slutskede flyttar till vård- och omsorgsboendena. Ett samarbete med Palliativt kunskapscentrum har inletts för att öka förutsättningarna för en god och säker palliativ vård. Utbildning av palliativa ombud inom samtliga särskilda boenden och hemtjänst planeras till hösten. Alla yrkesgrupper berörs.

Arbetsmiljöverket har konstaterat utrymmesbrist i hygienutrymmena på Dianagården. Dessa behöver byggas om för att omvårdnadsarbete ska vara tillåtet i fastigheten. En utredning med kostnadsberäkning för ombyggnad av hygienutrymmena inklusive ett alternativt med en påbyggnad av fastigheten kommer att beställas av Micasa. Om ombyggnad blir aktuell kommer en evakuering av Dianagården att bli nödvändig. Förvaltningen undersöker även möjligheterna till ett nytt boende i södra Värtan.

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikator, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)						2,641 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Verksamheterna använder energi på ett hållbart sätt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom energibesparingsåtgärder i sina egna

verksamheter. Verksamheterna följer stadens miljöprogram.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan och energiförbrukning.

Analys

Förvaltningen driver har ett aktivt arbete kring miljö- och hållbarhetsfrågor. I förskolorna involveras barnen i detta arbete. Miljöombuden inom alla områden genomgår utbildning stödjer verksamheterna i sitt miljöarbete. Varje förskola har miljöombud som deltar i nätverksmöten. Verksamheterna använder lågenergilampor, stänger ner datorer och släcker lampor. Hur energiförbrukning utöver el bäst kan mätas är under utveckling. Mål, indikatorer och aktiviteter i stadens miljöprogram kommer att följas upp på ett tydligare sätt i kommande rapporter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn prognos i indikator, samt genom pågående aktivitet och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar				0 %		0 %	14 %	Halvår 1 2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel- pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Transporter och framkomlighet med kollektivtrafik och cykel är väsentligt för en minskad miljöpåverkan och avgörande för nya bostadsområdets funktion. Verksamheterna följer

nämndens policy för resor i tjänsten. Nämnden bevakar utvecklingen av kollektivtrafiken när så ges möjlighet i remisser m.m.

Förväntat resultat

Verksamheterna åker kollektivt och cyklar i tjänsten. Nämnden bidrar till att kollektivtrafiken i Östermalm är effektiv och tillgänglig för stadsdelens invånare.

Analys

Verksamheterna åker kollektivt och cyklar i tjänsten. Förskolorna prioriterar utflykter med barnen i närmiljön för mindre miljöpåverkan. I Norra Djurgårdsstadens förskolor används elcyklar för transport av mat. I parklekar finns särskilda transportcyklar för mat. Förvaltningen deltar i arbetet i den mån cykelförbättringsåtgärder berör parkmark, till exempel vid planering av cykelvägar i Norra Djurgårdsstaden.

Utsläppen av växthusgaser minskar genom att verksamheterna följer förvaltningens resepolicy, och genom att miljökrav vid upphandling av entreprenörernas maskinparker. Förvaltningen kör i möjligaste mån elbilar vid förhyring och använder odubbade däck.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra miljörevision av driftentreprenörens maskinpark	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till pågående aktivitet och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Nämndmål:

Nämnden verkar för en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nybyggnation sker med minsta möjliga ingrepp och påverkan på befintliga miljöer. Stadsmiljön planeras strategiskt med grönytor och vattenförekomster, för biologisk mångfald och möjligheter till rekreation. Parkernas och grönområdenas ekosystemtjänster bidrar till en hållbar livsmiljö.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster. Återhämtningsförmågan i parker och grönområden är hög. Invånarna har kunskap om ekosystemtjänsternas betydelse för ren luft och vatten i staden.

Analys

Ett programarbete för utveckling av Tessinparkens norra del i syfte att öka den biologiska mångfalden och att stärka ekosystemtjänsterna pågår. Det kommer att fungera som en pilotstudie för framtagande av liknande planer för övriga parker inom stadsdelsområdet.

Information om stadsodling som är riktad till medborgare som är intresserade av att börja odla har tagits fram. Förvaltningen har arbetat vidare med två stadsodlingsprojekt där två odlarföreningar bildas. Den ena föreningen innefattar odlare i Tessinparken och Olaus Petriparken och den andra odlare i Hjorthagen som är en del stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden. Antalet odlingslådor i Tessinstråket utökas från 40 stycken till 74 stycken. I Norra Djurgårdsstaden fortsätter stadsodlingen på tre platser och antalet odlingslådor utökas från 75 till 90 stycken.

Förskolan Tegeludden ska stadsodla på Sportfältet samt förskolan Sandön i odlingslådor vid lekplatsen i Kontorsparken i Norra Djurgårdsstaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Informera om och synliggöra ekosystemtjänsterna i Tessinparken.	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden minskar uppkomsten av avfall och ökar återvinningen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna återbrukar och hushållar med material och arbetar för minskad uppkomst av avfall. Avfall återvinns i största möjliga utsträckning, och matsvinnet minskar.

Förväntat resultat

Avfallsåtervinning och återbruk ökar liksom möjligheter till stadsodling. Minskat matsvinn.

Analys

Verksamheterna källsorterar glas, metall, papper, förpackningar mm och återanvänder i möjligaste mån.

Östermalms förskolekök arbetar för att minska matsvinnet som en del i strategin för En klimatsmart måltid i förskolan - en måltidsstrategi för ökad andel ekologisk mat. Strategin togs fram under hösten med representation av kockar från sex av sju förskoleenheter och den tar ett helhetsgrepp kring måltiden. I enlighet med strategin ska tillagning och servering av mat göras utifrån ett kemikaliesmart perspektiv. Kockarna har fått gå en heldagsutbildning i klimatsmart matlagning tillsammans med Carola Magnusson, ekokock och inspiratör. Utbildningen var både teoretisk och praktisk och följde i sitt innehåll i måltidsstrategin. Medvetenheten kring frågan har höjts bland kockar och personal och förhållningssätt och rutiner som minskar matsvinnet tillämpas. Arbetet har givit effekt.

Två av tre parklekar har fungerande system för att ta hand om matavfallet. I parklekarnas caféverksamhet används i största utsträckning KRAV-märkta produkter. Vegetariska alternativ vid grillning är en självklarhet.

Tillsammans med trafikkontoret kommer en upphandling av skräpkorgar för källsortering och skräpkorgar med komprimering att genomföras. Lokala komposter planeras att anläggas vid stadsodlingarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga en lokal kompost för omhändertagande av parkavfall	2016-01-01	2016-12-31	
 Införande av miljösmarta renhållningskärl för källsortering i flera parker	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giffri

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikatorer och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola						100 %	50 %	2016
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens						100 %	40 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
krav avseende användning av Byggarubedömn ingen (BVB)								
  Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.						45 %	35 %	2016
Analys								
Andel inköpta ekologiska livsmedel uppgår efter första tertialen till nästan 51 % av totala kostnaden för livsmedel. Under januari gick stadsdelen in i effektivt inköp med E-handel vilket utöver höjd målsättning kan ha bidragit till att fler ekologiska livsmedel automatiskt konteras rätt. I verksamhetsberättelsen 2015 uppgick andelen till 41,4%.								

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giftfria

 Uppfylls helt

Beskrivning

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas. Arbete med att kartlägga och ta bort gifter intensifieras. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs.

Förväntat resultat

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

Analys

Andel inköpta ekologiska livsmedel uppgår efter tertial 1 till nästan 51 % av totala kostnaden för livsmedel. Under januari gick stadsdelen in i E-handel vilket kan ha bidragit till att fler ekologiska livsmedel automatiskt konteras rätt. I verksamhetsberättelsen 2015 uppgick andelen till 41,4%. Förskolenheternas snitt för ekologisk mat ligger i april 2016 på 53,5 procent jämfört med 42,9 procent i april 2015, en procentuell ökning med 25 procent.

Miljöombud har tagit fram rutiner för livsmedelshantering.

Arbetet med att göra förskolorna giftfria enligt handlingsplan för Östermalms förskolor pågår. Cirka 75 procent av åtgärderna handlingsplan nivå 1 för kemikaliesmart förskola är genomförda och implementerade i verksamheterna. Ett systematiskt och grundligt arbete har gjorts att rensa förskolan på plastleksaker, att arbeta in rutiner och förhållningssätt som minskar barns risker för exponering. Plasttallrikar och plastglas har på de flesta förskolorna ersatts med andra material, med lättviktsporlin, glas, rostfritt och bambu.

Förvaltningen har följt upp enheternas arbete med kemikaliesmart förskola genom verksamhetsbesök utifrån åtgärderna i handlingsplanen och samtal kring långsiktiga behov som genomförts med varje ledningsgrupp i respektive förskolenhet. Enheternas arbete med

kemikaliesmarta förskolor har även följts upp i nätverk för miljöombud. Enheterna har tagit fram en plan för genomförandet av den webbutbildning som Miljöförvaltningen tagit fram utifrån vägledningen för Kemikaliesmart förskola. Cirka hälften av förskolorna kommer att genomföra utbildningen innan sommaren och andra hälften under hösten.

Fler förskolor har börjat arbeta med grön flagg som modell för miljöcertifiering av verksamheten. Två förskolor i Norra Djurgårdsstadens förskolor 1 har fått en Grön Flagg certifiering och ytterligare fyra förskolor har fått sin handlingsplan godkänt inför certifieringen.

Ett gott exempel från Centrala Östermalms förskolor: Trädjur har ersatt de gamla i plast.

Ett gott exempel från Norra Djurgårdsstadens förskolor 2: Ett miljövänligt byggmaterial i obehandlad plywood har köpts in, ett storbyggsmaterial för de äldre barnen. Även parklekarna omfattas av målet om giftfria verksamheter och personalen har fått utbildning i kemikaliesmart förskola.

Förvaltningen har tagit kontakt med stadens kemikaliecentrum för att få kunskapsstöd om vilka insatser som är angelägna att genomföra på lekplatserna i stadsdelsområdena. En kartläggning av däcksgungor prioriteras och gamla däcksgungor ska bytas ut. Kemikaliecentrum jobbar för närvarande med att ta fram en "grön lista" på material som man kan rekommendera att använda på lekplatser ur miljösynpunkt. Ett examensarbete angående detta pågår och kommer att presenteras under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Nämndmål:

Nämnden påverkar utformning och material i verksamhetslokaler och i bostäder

 Uppfylls helt

Beskrivning

I planeringen av nya bostäder och vid förbättring av allmänna lokaler anpassas material och utformning så att hälsorelaterade risker minimeras.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens lokaler uppfyller stadens krav på god inomhusmiljö

Analys

Ett kontinuerligt arbete pågår på förskolorna för att förbättra inomhusmiljön som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dels genom kemikaliesmart förskola och dels genom att

anpassa möbler och material. En del förskolor har genomfört skyddsronder angående buller, en av enheterna har genomfört en ljudmiljöenkät. Ledningen analyserar resultatet tillsammans med personalen i syfte att skapa en lugnare miljö i förskolan.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Målet uppfylls, nämndens budget prognostiserar ett överskott.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Nämndmål:

Nämnden har ett gott samarbete med lokala företagsorganisationer

 Uppfylls helt

Beskrivning

I stadsdelsområdet finns goda förutsättningar för mindre serviceföretag att etablera sig. Lyhördhet råder för företagens önskemål och samverkan sker med företagareföreningar i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

Invånarnas behov tillgodoses genom olika driftsformer och fler företagsetableringar i området. Företag ger praktikplatser till arbetslösa.

Analys

Nämndens verksamheter och stadsdelsområdets parker bidrar till en stadsdel där många vill bo och där det är lätt för företag att attrahera arbetskraft. Förvaltningen upprätthåller kontakter med fastighetsägare och företagareföreningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, samt genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen 	0,28 %	0,38 %	0,33 %	0,3 %	0,4 %	0,4 %	1,9 %	Tertial 1 2016
Analys 201 personer av 71169 personer i stadsdelen i snitt har uppburit ekonomiskt bistånd de senaste 12 månaderna. Detta ger ett snitt om 0,28 % att jämföra mot stadens 1,66 %, fördelade på 76 kvinnor (av 23078= 0,33 %) och 88 män (av 23046 = 0,38 %).								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare 	0,24 %	0,25 %	0,23 %	0,25 %	0,3 %	0,3 %	1,2 %	Tertial 1 2016
Analys 111 personer uppbär ekonomiskt bistånd i stadsdelen, vilket ger ett snitt om 0,24 %. Fördelning enligt kön är 53 kvinnor (av 23078 = 0,23 %) och 58 män (av 23046 = 0,25). Stadens snitt är 1,11 %.								
  Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar 	4 st				5 st	5 st	750	Tertial 1 2016
Analys Årsmålet har redan uppnåtts, tilldelade medel räcker till ytterligare en anställning varför årsmålet höjs från fyra till fem personer.								
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar 	3 st	1 st	2 st	11 st	10 st	10 st	500 st	Tertial 1 2016
Analys Bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb						217 st	10 000 st	2016
Analys Årsmålet höjs från 190 till 217 med anledning av ökad ambitionsnivå.								
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	9				10	6 st	800 st	Tertial 1 2016
Analys Bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi 				185 st		200 st	8000 st	2016
Analys Årsmålet höjs från 185 sommarjobb till 200 efter ökat ekonomiskt anslag.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgsaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Individen klarar sin egen försörjning.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden underlättar inträdet på arbetsmarknaden genom att erbjuda kommunala visstidsanställningar för arbetslösa. Samverkan med arbetsmarknadsnämnden sker så att arbetslösa personer som uppstår ekonomiskt bistånd garanteras en snabb individuell bedömning och aktivitetsplan. Nämnden fokuserar på insatser för personer som inte ingår i Jobbtorg Stockholms målgrupp

Förväntat resultat

Antal hushåll i behov av försörjningsstöd minskar i förhållande till 2015 års resultat.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål genom att fler kommer ut i egen försörjning. Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har under perioden januari - mars i snitt per månad varit 145 hushåll. Motsvarande period förra året var 174 hushåll. Ärendeminskningen på försörjningsstödsenheten har gjort att handläggarna haft bättre förutsättningar till motivationsarbete och uppföljning.

Fler ungdomar än tidigare år kommer att erbjudas sommarjobb. Årsmålet höjs från 185 till 200 sommarjobb.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer med socialmedicinska rehabiliteringsskå I som går till egen eller annan försörjning efter insatser i förvaltningens verksamhet.	6,67 %			38,33 %	25 %	25 %		Tertial 1 2016
Analys Från Östermalm har 15 personer deltagit varav en person har avslutats till egen försörjning. Bedömningen är att årsmålet om 25 % kommer att uppnås.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventering ska göras om vilka praktikplatser och feriejobb som är möjliga för personer med funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt även om indikatorn gällande nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar endast är delvis uppfylld. Utfallet är på marginalen och påverkar inte målsättning om långsiktig hållbarhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,92 %			98,41 %		100 %	100 %	Tertial 1 2016
Analys Budgeten inklusive beräknade prestationsjusteringar och budgetjusteringar.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,2 %			98,3 %		100 %	100 %	Tertial 1 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans med fokus på effekter för våra invånare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar till nytta för invånare och brukare.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter, bra resultat för nämnden och goda effekter för våra invånare.

Analys

Nämnden prognostiserar ett överskott på 1 mnkr.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden har tilldelats 1,4 mnkr för Demokrati- och lokalt utvecklingsarbete. Dessa medel fördelas idag enligt följande; för arbete med ungdomars inflytande 0,6 mnkr, kommunikation och medborgardialog generellt 0,2 mnkr och för Norra Djurgårdsstaden samt Hållplatsen 0,5 mnkr samt vidare till odlingslådor i stadsdelsområdet med 0,1 mnkr.

Hållplatsen finns beskriven under mål för verksamhetsområdet 4.4, nämndmål Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras. Arbete med ungdomars inflytande framgår i "Ungas organisering med fokus på mänskliga rättigheter och träffpunkter för unga" bilaga 5 samt i "Prioriterade områden Lokalt utvecklingsprogram" bilaga 6.

Målet bedöms som helhet bli uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i flertalet indikatorer, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet, även om målet 4.2

Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor uppfylls delvis. Skälet till att det målet inte uppfylls helt är högre sjukfrånvaro än målvärdet. Sjukfrånvaron har dock inte fortsatt att öka. Se text under nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är jämställda och resurserna fördelas lika efter behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Ett genus- och antirasistiskt perspektiv genomsyrar verksamheten. Rekrytering är baserad på kompetens och inriktad på jämställdhet.

Förväntat resultat

Statistiskt underlag och forskning visar att resurser fördelas lika.

Analys

Tydlighet kring förväntningar och i mål ger förutsättningar för medarbetare att ha en jämställd arbetssituation utifrån respektive uppdrag. Genom metoder och förhållningssätt från ABC – Alla barn i centrum och Barnen i centrum (se text under nämndmål 1.1 Barn och unga på Östermalm har goda och jämlika uppväxtvillkor) har chefer och medarbetare stärkts i sitt arbete för att bedriva en jämställd verksamhet.

Rekrytering är baserad på kompetens och inriktad på jämställdhet enligt stadens modell för kompetensbaserad rekrytering.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls delvis

Analys

Målet uppfylls delvis med hänsyn till högre sjukfrånvaro än målvärdet. Sjukfrånvaron har dock inte fortsatt att öka. Målsättningen för sjukfrånvaro dag 1-14 är uppfylld. Indikatorer gällande medarbetarenkäten är inaktuella eftersom enkäten inte genomförs 2016.

Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex				78		81	83	2016
								
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016								
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				83 %		100 %	100 %	2016
								
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016								
  Index Bra arbetsgivare							fastställt 2016	2016
								
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016								
  Index Psykosocial arbetsmiljö							fastställt 2016	2016
								
Analys Medarbetarenkät genomförs inte 2016								
  Sjukfrånvaro	8,2 %	7 %	8,4 %	8,2 %	7,8 %	7,5 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2016
								
Analys Förvaltningens sjukfrånvaro under perioden april 2015 - mars 2016 uppgick till 8,18 %. Motsvarande period året innan var sjukfrånvaron 7,17 %. Ökningen berör samtliga verksamhetsprogram och sjukfrånvaro som är mer än 14 dagar. Ökningen har dock avstannat i årets början.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	1,6 %	2,5 %	2,4 %	2,3 %	2,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2016
								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbete sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen är motiverad, delaktig och inte utsätts för diskriminering. Sjukfrånvaron minskar och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna.

Analys

Förvaltningen bedömer målet som delvis uppfyllt med hänsyn till att årsmålet för sjukfrånvaro inte nås.

För att säkerställa att förvaltningens arbetsmiljöarbete bedrivs i enlighet med föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1) och föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) prioriteras följande områden:

- Ta fram övergripande målsättning för förvaltningens arbetsmiljöarbete
- Förvaltningens arbete med arbetsskador och tillbud
- Rutiner för att motverka kränkande särbehandling och trakasserier
- Alkohol och drogpolicy
- Rehabilitering, rutiner vid sjukskrivning
- I samarbete med förvaltningsgruppen se över samverkansavtalet och förvaltningsgruppens arbete
- Översyn av introduktionsmaterial i samband med rekrytering av nya medarbetare och chefer

Förvaltningen följer upp sjukfrånvarostatistik på enhets- och avdelningsnivå för att analysera utvecklingen och ge stöd och förslag till åtgärder där sjukfrånvaron är hög.

Inom verksamhetsområde förskola och parklek har samtliga förskolechefer i samråd med personalenheten prioriterat särskilda insatser för att minska sjukfrånvaron.

Inom äldreomsorgen pågår tillsammans med företagshälsovården ett projekt vid en enhet med hög sjukfrånvaro. Syftet är att kartlägga den organisatoriska och sociala arbetsmiljön för att ta fram åtgärder för att inleda ett systematiskt arbete som skall leda till minskad sjukfrånvaro.

De fasta tiderna där bl a företagsläkaren ingår fortsätter, förvaltningens friskvårdsprogram har samma omfattning som tidigare år.

Genomgång av stadens nya arbetsmiljöverktyg har skett under chefsforum och motsvarande genomgång planeras med förvaltningens förvaltningsgrupp.

Under början av hösten genomförs en arbetsmiljöutbildning dit samtliga chefer och skyddsombud kommer att kallas. Utbildningen omfattar både på den fysiska och psykosociala arbetsmiljön med ett särskilt fokus på föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö.

Äldreomsorg

Som ett led i att förbättra arbetsmiljön tillhandahålls arbetskläder. Det pågår ett arbete med att hitta två nya ändamålsenliga lokaler för hemtjänsten med målet att personalens gångavstånd ska minska. Personal inom hemtjänsten erbjuds handledning utifrån ett arbetsmiljöperspektiv av handledare med utbildning som sjukgymnast. Kompetensutveckling har genomförts eller ska påbörjas inom demens, värdegrund, bemötande, basal hygien, förflyttningsteknik, hjärt-lungräddning m.m. Äldreomsorgen deltar i stadens projekt DigIT med syftet att öka kunskaperna inom den digitala teknik som används som arbetsredskap eller hjälpmedel för brukarna.

Förskola och parklek

En modell för pedagogisk utvecklingstid för förskollärare har tagits fram av en partsammansatt arbetsgrupp. Modellen kommer att implementeras under hösten. Syftet är att skapa likvärdiga möjligheter för förskollärarna att ta ansvar (i enlighet med uppdraget i läroplanen) för den pedagogiska verksamheten av god kvalitet. Detta skapar i sin tur likvärdig förskola genom lika villkor i undervisningen för alla barn.

En introduktionsförmiddag för nya medarbetare på förskolorna har genomförts. Avdelningen arbetar utifrån ett lokalt framtaget program för verksamhetsstart av nya förskolor/introduktion av medarbetare. Målgruppen har nu utvidgats till att omfatta alla nyanställda jämfört med tidigare då de inbjudna har varit personal på nya förskolor. Utvärderingen visar att denna introduktion till avdelningens verksamhet uppskattas av medarbetarna. Deltagarna uttrycker att introduktionen ger en bra och tydlig bild om hur staden styrs samt om avdelningens olika verksamhetsområden. Särskilt viktigt är att nyutexaminerade förskollärare får en väl fungerande introduktion så att de redan från början ges förutsättningar att bidra till en förskola av hög kvalitet.

Arbetet med VFU – verksamhetsförlagd del av lärarutbildningen har pågått enligt plan.

Socialtjänst

De senaste åren har problem med personalomsättningen bland socialsekreterare och biståndshandläggare i Stockholms stad, liksom i ett stort antal kommuner i landet uppmärksammats. Inom socialtjänsten har det varit särskilt tydligt när det gäller myndighetsutövning för barn- och ungdomsvård och för ekonomiskt bistånd liksom inom äldreomsorgens myndighetsutövning. För att förbättra arbetsituationen och motverka personalomsättningen har en stadsövergripande handlingsplan tagits fram där en mängd identifierade förutsättningar som är nödvändiga för att skapa en bra arbetssituation redovisas. Varje stadsdelsförvaltning är självständigt ansvarig för medarbetarnas arbetssituation och de åtgärder som behöver vidtas kan se olika ut mellan förvaltningarna. Vissa centrala satsningar har redan påbörjats. Förvaltningen har chefer inom socialtjänsten som påbörjat ett särskilt ledarutvecklingsprogram för att öka sin kompetens som bidrar till en god arbetsmiljö och verksamhetsutveckling med brukaren i fokus. Särskilda centrala introduktionsprogram för nyanställda planeras samt ett nyinrättat förstärkningsteam i staden har skapats. Förstärkningsteamet är en del av satsningen på vården av barn och unga vid stadsdelsförvaltningarna. Teamet är en resurs för förvaltningar som har vakanta tjänster eller vid arbetstoppar. Syftet med förstärkningen är att säkerställa en rättssäker handläggning och möjliggöra ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2016-01-01	2016-12-31	
 Kvalitetssäkra rekryteringsprocessen	2012-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikator, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare/hyresgäster som inte upplever att de har blivit diskriminerade i kontakt med stadens verksamheter							öka	2016
Analys								
Mäts med frågan "Jag upplever att jag har blivit diskriminerad i kontakt med min skola/mitt boende/hemtjänsten osv. under det senaste året" som ställs i samtliga brukarundersökningar, elevundersökningen samt i bostadsbolagens nöjdhetsundersökningar.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31	
  Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla, och verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och antirasistiskt arbetssätt.

Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Analys

Förskola och Parklek

Förskolorna arbetar aktivt och kontinuerligt med främjande, förebyggande och åtgärdande insatser inom likabehandling. Plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan utgör en dokumentation av detta arbete och upprättas årligen för varje förskola och bygger på analys och kartläggningar av tidigare års arbete som gjorts på varje förskola. Planen ska vara känd hos all personal och alla föräldrar/vårdnadshavare. Miljön på förskolorna är utformad så att alla barn har möjligheter att prova olika aktiviteter och material.

Ett gott exempel från Stadions förskolor: I januari deltog alla medarbetare i en föreläsning om likabehandling och normkritik. Efter det har samtliga avdelningar arbetat med sina likabehandlingsplaner och stor vikt har lagts vid implementeringsarbetet.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av stadens och stadsdelarnas förskoleverksamhet. Granskningsområden var bland annat huvudmannens kvalitetsarbete (där likabehandling utgör en viktig del), resursfördelning och målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Skolinspektionens beslut kommer senare att redovisas i ett tjänsteutlåtande som anmäls till stadsdelsnämnden.

Ett gott exempel från Gärdets förskolor: Som en del i kartläggningen inför att vi upprättar likabehandlingsplanen kommer personal och barn tillsammans göra trygghetsvandringar på förskolorna för att få syn på hur våra miljöer upplevs av barnen och för att säkerställa att det är tryggt för barnen.

Socialtjänst

Verksamheterna arbetar utifrån nämndens jämställdhets- och likabehandlingsplan för att främja jämställdhet och lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen deltar i stadens projekt DigIT med syfte att öka kunskaperna inom digital teknik. Projektets utgångspunkt är hur digitaliseringen kan påverkas av jämställdhet, tillgänglighet och likabehandling. Gruppdiskussioner med dessa teman genomförs med samtlig personal under våren.

Finska som minoritetsspråk

Staden ska utifrån bland annat verka för att den sverigefinska minoriteten får äldreomsorg på finska. Utifrån lagen om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken fortgår arbetet med att informera den sverigefinska minoriteten om rättigheterna utifrån lagen. Det erbjuds aktiviteter för finsktalande på verksamheter såsom öppna träfflokaler, Ipad-kurser och bokcirklar anordnas. Det pågår planering för en gemensam anhörigdag för finsktalande till hösten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31	
  Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppbär ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Analys

Förskola och Parklek

Förskolorna lyfter in barnperspektivet i planering och genomförande av verksamheten som anpassas till barnen. Barnen delas i mindre grupper för att skapa lugn och god lärmiljö. En del förskolor arbetar med barnråd för att skapa utökade möjligheter för barns delaktighet och inflytande.

Hållplatsen är en mötesplats för inspiration, dialog och samverkan kring frågor som rör

hållbar utveckling. Den riktar in sig mot målgrupperna som finns på förskolorna i Norra Djurgårdsstaden, det vill säga barn, personal och föräldrar. Hållplatsen är ett slags ”popup” verkstad som kommer att hålla öppet en dag i månaden. På dagtid besöker förskolebarnen Hållplatsen tillsammans med sina förskollärare och barnskötare, och på eftermiddagen är föräldrarna välkomna tillsammans med sina barn. Det finns lekaktiviteter för barnen och information/inspiration kring olika teman för de vuxna, exempelvis närmiljö och trygghet, kemikaliesmart förskola och ekologisk mat och den klimatsmarta måltiden.

På Hållplatsen har även barndialoger genomförts, bland annat kring barns syn på sin nya stadsdel Norra Djurgårdsstaden och inför planering och inköp av lekutrustning till förskolegårdar. Inför planering av förskolan Jackproppens gård genomförs i maj ytterligare en barndialog.

Socialtjänst

Vid barnavårdsutredningar används utredningsinstrumentet BBIC (barnens behov i centrum) som säkerställer att det alltid finns ett barnperspektiv i utredningarna. Varje barn har getts möjlighet att framföra sina åsikter och synpunkter genom antingen egna samtal eller tillsammans med en trygghetsperson. Om en person blivit omhändertagen av polis enligt lagen om berusade personer, LOB, görs en kontroll i folkbokföringsregister och om den omhändertagna personen har minderåriga barn görs en uppföljning av socialtjänsten. Socialtjänstens verksamheter arbetar för ytterligare förbättra och utveckla barnperspektivet.

Stadsmiljö

Under våren har arbetsgruppen Staden i ögonhöjd tagit fram ett första utkast till vägledning för hur barns och ungas behov ska säkerställas i stadsutvecklingen. Genom referensgrupper har synpunkter från stadens olika förvaltningar samlats in. Vid dialogtillfället i Gustav Adolfsparken parklek finns möjlighet för både barn och vuxna att ge sina synpunkter parkleken. Under en veckas tid kommer det också att finnas en ”synpunktsbrevlåda” där man kan lägga och delge sina tankar och idéer kring parkleken.

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst samverkar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande. En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Olika typer av föräldrastödsprogram liksom familjebehandling ska erbjudas i syfte att skapa jämlika förutsättningar till en god uppväxt för alla barn.

Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Analys

Det finns en kontaktperson till varje skola och förskola. Ett nytt samarbetsavtal mellan socialtjänst, skola och förskola har utarbetats. En gemensam temaeftermiddag hölls under april månad. Temat var relationernas betydelse i arbetet med barn.

Projekt pengar från socialnämnden har erhållits för samverkan mellan förskolan och socialtjänsten för modellen "barnen i centrum". Det är en modell för samverkan och ökad samsyn och likvärdiga bemötandepprinciper mellan förskola, skola, fält/fritid och socialtjänst i norra innerstaden. En av målsättningarna med projektet är en ökad kunskap om respektive verksamhetsområden och därigenom använda personal från respektive verksamhetsområde som en resurs. Under 2016 är fokus att utforma ett koncept och ett material som möjliggör en spridning av "barnen i centrum" och som bygger på en anpassning av ABC till professionella.

Förvaltningen deltar aktivt i den samverkan som är reglerad i Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms lokala samverkansöverenskommelse kring barn i behov av särskilt stöd (BUS).

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till prognos i indikator, genom pågående aktivitet och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				23 st		20 st	tas fram av nämnden	2016

Nämndmål:

Våld och social oro minskar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personer som utsätts för våld i nära relationer får stöd. Samarbete sker inom trygghets- och säkerhetsarbetet för att stoppa våld och minska oro och utsatthet. Skyddsfaktorer uppmärksammas i utomhusmiljön.

Förväntat resultat

Ökad upplevelse av trygghet, minskad social oro. Personer som har utsatts för relationsvåld upplever att de har erbjudits stöd och vid behov skyddat boende.

Analys

Samarbetet med den nya polisorganisationen har fortlöpt enligt plan för att ta fram en samverkansöverenskommelse. Förvaltningens lägesbild kommer tillsammans med polisens lägesbild att utgöra underlag för åtgärdsplaner. Tillsammans med polisen har förvaltningen genomfört flera trygghetsfrämjande aktiviteter, exempelvis platssamverkan Östermalmstorg. Trygghets- och säkerhetsrådet (fram till nu BRÅ, brottsförebyggande rådet) har konstituerats och sammanträtt, och det kommer att vara en knutpunkt för samverkan.

Förvaltningens arbete med våld i nära relationer utgår från Stockholms stads program för kvinnofrid samt riktlinjer. Inom förvaltningen finns resurspersoner som har i uppdrag att vara extra kunniga inom området och därmed kunna konsultera sina kollegor. Nya rutiner har arbetats fram gällande stöd till vuxna som utsätts för våld i nära relationer. Familjeenheten utreder barnets situation och behov i familjer där det förekommer relationsvåld. Om det framkommer att en förälder är våldsutsatt erbjuds ett eget stöd till denne utifrån sina behov som brottsoffer. Stödet till den vuxne ges då av en specialistutbildad socialsekreterare på vuxenenheten. Tidigare har detta stöd erbjudits inom familjeenheten via familjebehandlarna.

Äldreomsorgen medverkar i framtagandet av en samverkansöverenskommelse med polisen då äldre är en särskilt sårbar grupp för inbrott. Anhörigkonsulenten som dagligen möter många anhöriga är resursperson i Kvinnofrid – mot våld i nära relationer. Arbetet med öka kunskapen hos personalen kring relationsvåld och hot och våld fortgår. I och med årets avtalsuppföljningar på vård- och omsorgsboendena följs det systematiska brandskyddet upp.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Säkerställa att medarbetarna har kännedom om lokala rutiner för arbetet mot våld i nära relationer.	2014-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		80 %	tas fram av nämnden	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personal med grundutbildning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning							Fastställt 2016	2016
Analys Mätmetod kommer att presenteras under hösten.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				89 %		89 %	88 %	2016
Analys Brukarundersökning genomförs under hösten.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				80 %		80 %	76 %	2016
Analys Brukarundersökning genomförs under hösten.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inre och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				59 %		70 %	tas fram av nämnden	2016
Analys Brukarundersökning genomförs under hösten.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner							Fastställs 2016	2016
Analys								
Mätmetod kommer att presenteras under hösten.								
 Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				88 %		88 %	tas fram av nämnden	2016
Analys								
Brukarundersökning genomförs under hösten.								
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				95 %		95 %	90 %	2016
Analys								
Brukarundersökning genomförs under hösten.								
 Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				74 %		89 %	89 %	2016
Analys								
Brukarundersökning genomförs under hösten.								
 Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				100 %		95 %	89 %	2016
Analys								
Brukarundersökning genomförs under hösten.								
 Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				81 %		89 %	89 %	2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Brukarundersökning genomförs under hösten.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpna hinder	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är tillgängliga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hinder för ett självständigt liv och delaktighet i samhället identifieras och tas bort i möjligaste mån. Alla invånare, oavsett fysiska eller sociala förutsättningar, kan använda sig av parkerna.

Förväntat resultat

Alla har möjlighet att ta del av nämndens verksamheter och den offentliga miljön oavsett fysiska och sociala förutsättningar.

Analys

Grunden för tillgängligheten i parklekarnas verksamhet är öppettiderna. Under året planeras antalet öppettimmar öka med 178 timmar till 7220 timmar mot 7042 timmar föregående år.

Trygghet, tillgänglighet och jämställdhet är viktigt för parkbesökarna och beaktas i varje parkupprustning. Förvaltningen arbetar systematiskt och utifrån budget med att genomföra tillgänglighetsåtgärder i parkerna. I Ellen Keys park förnyas grusgångar och trappor förses med kontrastmarkeringar och räcken. I Gustav Adolfsparken kommer grusgångarna att förnyas så att de blir mer tillgängliga.

Nämndmål:

Verksamheterna präglas av tillgänglighet, delaktighet och ett gott bemötande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna och utomhusmiljön är tillgängliga och präglas av ett gott bemötande. Rätten till självbestämmande är grundläggande. Insatser utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Synpunkter och medborgarförslag tas väl omhand.

Förväntat resultat

Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna och i utomhusmiljön är hög och den enskilde upplever ett gott bemötande i kontakten.

Analys

Förskola och Parklek

Ett gott bemötande och personalens förhållningssätt ingår som en väsentlig del i förskolornas värdegrundsarbete utifrån uppdraget i läroplanen. Detta innefattar det främjande och förebyggande likabehandlingsarbetet.

Socialtjänst

Samtliga enheter använder strukturerade utredningsinstrument; BBIC, DUR och ASI, för att möjliggöra en så hög grad av delaktighet som möjligt. De flesta insatser är frivilliga och inom flera verksamhetsområden finns en valfrihet att välja utförare. Den enskilde tillsammans med utförare upprättar en genomförandeplan som beskriver hur beslutet om insats ska genomföras. En översyn av den enskildes genomförandeplan för att mål och delmål ska bli tydligare och lättare att följa upp har genomförts på LSS-bostäderna. Syftet är att personalen ska skriva genomförandeplanerna på tydligare sätt så att det går lätt att förstå därigenom nå större delaktighet och inflytande. Inom socialpsykiatri har en projektanställning inrättats och en socialsekreterare/metodutvecklare har anställts på ett år för att påbörja arbete med ökad delaktighet för den enskilde individen i form SIP (Samordnad individuell plan) i samverkan med bland annat psykiatri.

Äldreomsorg

Informationen och kommunikationen med äldre och deras anhöriga sker allt mer digitalt. Inom de öppna träffpunkterna erbjuds datakunskap för att ge äldres möjlighet till delaktighet i den digitala världen. Kompetensutveckling inom digital teknik planeras för samtlig personal inom ramen för ett projekt. Alla biståndshandläggare har deltagit i en utbildning i att bemöta och kommunicera professionellt. Utbildning i att möta rättshaveristiskt bemötande har anordnats. Arbetet med att konkretisera värdegrunden i det dagliga arbetet fortgår, bland annat deltar personal i hemtjänsten i en värdegrundsledarutbildning.

Stadsmiljö

Ett gott bemötande är viktigt vid parkmiljöavdelningen medborgardialoger, vid exempelvis parkupprustningsprojekt, och där invånare har möjlighet att lämna förslag på hur parker och grönområden kan utvecklas och förbättras. Samtliga medborgarförslag som berör avdelningens ansvarsområde har besvarats under perioden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kompetensutveckling för medarbetarna gällande psykisk ohälsa ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
 Kompetensutveckling i bemötande gällande personer med funktionsnedsättning ska genomföras	2016-01-01	2016-12-31	
 Medarbetarna ska kompetensutvecklas i att skriva enkelt och lättläst	2016-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

● Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall och prognos i indikatorer, genom pågående aktiviteter och redovisad verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.						85 %	fastställs 2016	2016
● Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.						85 %	fastställs 2016	2016
Analys Brukarundersökning genomförs under hösten.								
● Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten						80 %	82 %	2016
● Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras							86 %	2016
Analys Mäts med frågan "Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?" i brukarundersökningen från hemtjänsten.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna initiera en satsning för att stärka ungas organisering och öka kunskaperna om mänskliga rättigheter.	2016-01-01	2016-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen	2016-01-01	2016-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar/vårdnadshavare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Föräldrars/ vårdnadshavarnas kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning.

Förväntat resultat

Resultatet för föräldrar/vårdnadshavares delaktighet och inflytande mäts i förskoleundersökningen med frågan "Jag har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten".

Analys

Förskolorna erbjuder föräldrar/vårdnadshavare olika forum för samverkan, till exempel förskoleråd, föräldramöte, vernissage och dröp-in fika. Vårdnadshavare erbjuds utvecklingsamtal inför skolstart.

På Hållplatsen, se text under nämndmål 4.4 Barnperspektivet uppmärksammas alltid och barns rättigheter respekteras, får barnen verktyg för att bli förändringsagenter för en hållbar utveckling. Hållplatsen fungerar också som informationsspridare till föräldrar och boende med möjlighet till dialog om stadens och stadsdelen hållbarhetsarbete.

Skolplattformen och den digitaliserade kvalitetsindikatorn - WKI - (som går i drift under april/maj) förväntas underlätta vid dokumentation, reflektion, uppföljning och synliggörande av barns lärande och utveckling i de målstyrda processerna. I samband med införandet av WKI pågår under våren utbildning på enheterna av all personal. Utbildningar i Skolplattformen påbörjas till hösten. Även dessa utbildningar omfattar all förskolepersonal. Även i verktyget Skolplattformen kommer all personal att utbildas i verktyget Skolplattformen. Dessa utbildningar påbörjas till hösten.

Nämndmål:

Invånarna är delaktiga och har inflytande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den lokala demokratin stärks genom en tydlig information och brukarinflytande, t ex genom pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor, förtroenderåd, mobilt medborgarkontor, park- och miljödialog m fl.

Ungdomars inflytande ska öka genom aktivt uppsökande insatser. Öppna möten med stadsdelsnämnden och möjligheten att lämna medborgarförslag ökar möjligheten att påverka. Alla utredningar präglas av delaktighet.

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och har haft möjlighet att påverka.

Analys

Ett ungdomsråd har inrättats med en interimistisk styrelse i väntan på att det ska beslutas om ungdomsrådets stadgar och arbetsordning. Arbetet har utformats på flera olika nivåer för att inkludera en bred grupp av ungdomar. En samordnare har tillsatts, med uppdrag att göra skolbesök och bygga upp andra kontaktytor till unga. Arbetet har bland annat resulterat i en ungdomspanel via sociala medier som kan vara bollplank för stadsdelsnämnden i aktuella frågor, en grupp ungdomar som arbetar med uppstart av ett ungdomsråd, och ett upplägg för samarbete med skolor via klassrumsbesök för nämndledamöter när eleverna skriver debattartiklar. Arbetet har bedrivits med stöd från Sveriges Ungdomsråds metodhandledning, som rekommenderar att utvecklandet av ungdomars inflytande bör ske på många olika nivåer, genom olika insatser och infallsvinklar.

Ett brukarråd har skapats för att inhämta synpunkter gällande vård och stöd till personer med missbruksproblematik. I de särskilda boendena finns boenderåd där det ges möjlighet att framföra synpunkter och idéer för att utveckla verksamheten.

Nämndens pensionärsråd samt råd för funktionshinderfrågor ges möjlighet att lämna synpunkter i frågor som rör äldre och personer med funktionsnedsättning, exempelvis genom att yttra sig i tjänsteutlåtanden.

Under perioden har planering av en medborgardialog om utvecklingen av ekosystemtjänster i Tessinparkens norra del genomförts. Den 12 maj kommer också en dialog kring utvecklingen av utomhusmiljö vid Gustavs Adolfsparkens parklek genomföras. En medborgardialog kring utvecklingen av utemiljön i anslutning till ungdomsgården "Humlanhuset" i Humlegården planeras till hösten.

För att utveckla dialogen med medborgarna pågår arbete med att finna lämplig lokal för ett mobilt medborgarkontor där information ska ges i samarbete med socialtjänsten. Förvaltningen vidareutvecklar också medborgardialogen via sociala medier som Facebook och Twitter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Målet bedöms uppfyllt med hänsyn till periodens utfall i indikator, genom redovisad uppföljning och verksamhet. Se text under nämndmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	75 %				70 %	70 %	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2016

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Upphandlingar sker enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) samt i enlighet med stadens upphandlingspolicy och riktlinjer.

Förväntat resultat

Ingångna avtal innehåller krav på hållbar utveckling. Inköp i verksamheterna sker inom ramavtal och E-handel tillämpas där så har avtalats med leverantör.

Analys

I början av året gick stadsdelsförvaltningen över till ett nytt E-handelssystem för att köpa varor till verksamheterna. Det gäller alla möjliga typer av produkter från livsmedel till kontorsmaterial, hygienutrustning, möbler, lekutrustning mm. Systemet är en ny modul i Agresso som gör det lättare att säkerställa att köp från upphandlade leverantörer till rätt villkor och priser. Förvaltningens införande av systemet genom projekt "Effektiva inköp" har varit lyckosamt, i allt väsentligt fungerar det väl sedan starten den 18 januari. Andelen köp i e-handel är drygt 75 % efter två månader. Enheterna behöver ytterligare förtydliga sina interna rutiner kring det nya systemet.

Alla äldre på Östermalm har möjlighet att välja den kommunala hemtjänsten som också är icke-valsalternativet. Inom hemtjänsten finns en ny upphandlad leverantör av matlådor med hög andel ekologisk mat.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Justerad budget	Prognos utfall efter resultat överföring	Prognos, Resultat 2016
Kostnader			
Nämnd och administration	38,4	38,4	0,0
Äldreomsorg	798,3	798,3	0,0
Förskola och Parklek	298,3	299,3	-1,0
Socialtjänst	322,8	320,8	2,0
Stadsmiljö	11,9	11,9	0,0
räntor och avskrivningar	5,3	5,3	0,0
Summa kostnader	1 475,0	1 474,0	1,0
Intäkter			
Nämnd och administration	0,3	0,3	0,0
Äldreomsorg	79,0	79,0	0,0
Förskola och Parklek	24,9	24,9	0,0
Socialtjänst	68,6	68,6	0,0
Stadsmiljö	0,0	0,0	0,0
räntor och avskrivningar	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	172,8	172,8	0,0
Netto			
Nämnd och administration	38,1	38,1	0,0
Äldreomsorg	719,3	719,3	0,0
Förskola och Parklek	273,4	274,4	-1,0
Socialtjänst	254,2	252,2	2,0
Stadsmiljö	11,9	11,9	0,0
räntor och avskrivningar	5,3	5,3	0,0
Summa netto	1 302,2	1 301,2	1,0

Efter kommunstyrelsens avstämningsärende uppgår kostnaderna till 1 459,3 mnkr, intäkterna till 167,0 mnkr vilket innebär netto 1 292,3 mnkr. Med hänsyn tagen till beräknade prestations- justeringar inom omsorg om funktionshindrade om 3,5 mnkr och inom Barn och ungdom om 6,0 mnkr avseende ökade prestationer, barnomsorgsgaranti och kompensation för höga hyror beräknas nettobudgeten till 1 301,9 mnkr samt begärda omslutningsförändringar. För året prognostiseras ett nettoöverskott om 1,0 mnkr.

Omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter, begärs i detta ärende motsvarande 6,0 mnkr.

Resultatenheterna hade i fond med från 2015 10,4 mnkr. Av dessa avser 0,2 mnkr Fält och preventionsenheten som avvecklades i samband med bokslut 2015 men där överskott enligt

reglerna för ekonomisk förvaltning överfördes till år 2016. Vid utgången av året beräknas resultatfonden uppgå till 8 mnkr.

Till och med april månad har netto 420,8 mnkr förbrukats, vilket motsvarar 32,3% av nettobudget inklusive beräknade prestationsjusteringar. Motsvarande period 2015 var förbrukningen 396,0 mnkr vilket motsvarade 31,3% av justerad budget.

Budgeten för investeringar uppgår till 16,7 mnkr efter justeringar i avstämningsärendet om 3,2 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar, 2,0 mnkr för reinvesteringar och 0,1 mnkr för klimatinvestering samt ombudgeteringar från 2015 om 1,3 mnkr.

I bilaga 2 prognos per verksamhetsområde.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens nettobudget uppgår till 719,3 mnkr för år 2016. Det är en ökning av nettobudgeten med 14,7 mnkr jämfört med nettobudgeten för år 2015. Äldreomsorgen prognostiserar en budget i balans för år 2016.

Bokförda nettokostnader för årets fyra första månader uppgår till 235,0 mnkr. Vid motsvarande period 2015 uppgick nettokostnaderna till 228,6 mnkr.

Vårdtygpriserna har ökat med 2,2 procent i förhållande till år 2015. För årets första kvartal var antalet platser vid vård- och omsorgsboende i genomsnitt 596 stycken. Under motsvarande period år 2015 var antalet platser 608.

Ersättningsnivåerna år 2016 för hemtjänst har höjts med 2,0 procent jämfört med 2015. För den kommunala hemtjänsten prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr. Detta kan främst härledas till enheten med Banérgatans och Linnégatans hemtjänst. De har haft svårigheter att rekrytera kompetent personal vilket lett till att det ibland förekommer personalbrist. Enheten har anlitat bemanningsföretag vid tillfälliga vakanser vilket har medfört en kostnadsökning. En konsekvens av detta är att vissa brukare tackar nej till insatser från den inhyrda personalen. Det leder till att enheten mister intäkter för utfört arbete men har kvar kostnader för personalen. Dianagårdens vård- och omsorgsboende, som drivs i kommunal regi, prognostiserar ett underskott om 2,3 mnkr. Underskottet beror på att enheten har haft ett antal tomplatser dock har läget stabiliserats under april månad och enheten har i dagsläget full beläggning.

Dianagården har 48 platser för boenden med demenssjukdom och/eller somatisk sjukdom. Av de 48 platser säljs cirka 6 platser till andra stadsdelar.

Ersättningsnivåerna per dag till utförare av dagverksamhet har höjts med 2,0 procent jämfört med 2015.

Dagverksamheten Östermalm Vi Bo Bergmans gata prognostiserar en budget i balans och beräknar inte att använda de fonderade medel från tidigare år. Vid verksamheten finns en enhet för demensvård och en enhet för somatisk vård. Samtliga platser vid verksamheten är biståndsbedömda.

Härutöver finns två anslagsfinansierade träfflokaler. För besökare vid dessa träfflokaler behövs inte någon biståndsbedömning göras. Verksamheten prognostiserar en budget i balans.

Förskola och Parklek

Budget 2016 för Förskola och Parklek uppgår för året till 287,7 mnkr för kostnader och 20,7

mnr för intäkter, netto 267,0 mnr vilket är fördelat på förskoleverksamhet och kultur- och fritidsverksamhet. Bokförda nettokostnader för årets första fyra månader uppgår till 89,0 mnr. Motsvarande kostnader förra året var 81,1 mnr. För året prognostiseras ett underskott om 1 mnr som framförallt beror på underskott i enheterna ”Norra Djurgårdsstaden 1” och ”Norra Djurgårdsstaden 2”.

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsjusteringar, samt ökade budgetmedel i form av kompensation för barnomsorgsgarantin och kompensation för höga förskolehyror.

Nuvarande budgettilldelning baseras på 2015 års inskrivningar av barn under vårens avläsning och kommer att justeras i december utifrån årets månadsavläsningar. Prognosen är att det genomsnittliga barnantalet för år 2016 kommer att vara 29 barn lägre än barnantal under våren 2015 och det kommer att ge en negativ prestationsjustering om ca 1,1 mnr netto. Budgeten kommer också att justeras för barnomsorgsgarantin ca 1,9 mnr och ersättning för höga hyror ca 6,2 mnr.

Alla sex resultatenheter inom Förskola prognostiserar att nyttja 0,7 mnr av den sammanlagda resultatfonden om 8,7 mnr.

Förskoleverksamhet

Verksamhetens nettobudget uppgår till 258,0 mnr.

I april uppgick antalet barn i kommunal verksamhet till 2001 st vilket är 42 barn fler än i april 2015. Ökning beror på två nya förskolor som öppnades under år 2015 i mars och november månad. Andel av barn i kommunal verksamhet i förhållande till enskilda förskolor är 56,8% (55,5% år 2015).

Barn, kultur och fritidsverksamhet

Verksamhetens nettobudget uppgår till 9,0 mnr. Verksamheten har en resultatenhet ”Parklekar” som inkluderar Humlegården, Tessinparken och även GA Parken som övergick i stadsdelsnämndens regi från och med den 1 september 2015. Resultatenheten har 0,4 mnr i sin resultatfond och prognostiserar budgeten i balans.

Socialtjänst

I Socialtjänsten ingår verksamhetsområdena Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder samt Omsorg om funktionshindrade. Från och med 2016 har Socialtjänsten utökat sin verksamhet med en ny enhet - Preventionsenheten verksam inom verksamhetsområdet för barn, kultur och fritid.

Socialtjänstens budget uppgår till 317,4 mnr för kostnader, 66,7 mnr för intäkter, netto 250,7 mnr. Nettobudget har ökat med 7,9 mnr jämfört mot förra året varav 6,8 mnr avser den nyinrättade enheten.

Socialtjänsten prognostiserar för året ett nettoöverskott om 2,0 mnr. År 2015 visade verksamheten överskott om 8,6 mnr, året innan var överskottet 8,3 mnr.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri består av familjeenheten, vuxnenheten och socialpsykiatriska enheten.

Enheternas nettobudget är 1,9 mnr högre jämfört med år 2015. Kostnader för årets första tre

månader uppgår till 14,8 mnkr och ligger på i princip samma nivå som förra året. Verksamhetsområdet redovisar just nu budget i balans. Fjolårets resultat för Individ- och familjeomsorg var överskott om 0,1 mnkr. Året innan var överskottet 3,1 mnkr.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdets nettobudget är 0,8 mnkr högre jämfört med år 2015. Budget för arbetsmarknadsåtgärder har ökat med 0,5 mnkr avseende feriearbeten. Budget för försörjningsstöd har däremot minskat med 1,3 mnkr. Verksamhetsområde redovisar ett nettoöverskott om 1,0 mnkr som avser minskade kostnader för försörjningsstöd. Fjolårets resultat var överskott om 4,0 mnkr. Prognosen är baserad på förväntad snittkostnad om 1,3 mnkr per månad fram till december månad.

Kostnader för utbetalt försörjningsstöd uppgår för årets första tre månader till 3,7 mnkr att jämföra med motsvarande kostnad om 4,4 mnkr förra året. Antal bidragshushåll och medelbidraget i snitt för januari tom mars var 145 st och 8601 kr att jämföra med fjolårets snitt om 174 st respektive 8139 kr. För arbetsmarknadsåtgärder prognostiseras budget i balans.

Omsorg om funktionshindrade

För Omsorg om personer med funktionsnedsättning prognostiseras överskott om 1,0 mnkr. Fjolårets resultat var överskott om 4,5 mnkr. Nuvarande budget är 0,1 mnkr högre än föregående år, budgeten är dock preliminär och beräknas att öka med 3,5 mnkr för ökade prestationsförändringar för LSS insatser. Antal brukare i prestationsrelaterade verksamheter var 204 i augusti 2015, i mars mätning har antalet ökat till 209. Antalet kommer att öka med ytterligare 5 personer som ska flytta till den nya gruppboenden i Norra Djurgårdsstaden under hösten 2016.

Kostnader för årets första tre månader uppgår till 27,8 mnkr vilket är en minskning mot förra året med 1,1 mnkr. Egen utförarenhet som numera består av två LSS gruppboenden och en LSS serviceboende redovisar ett mindre överskott om 0,3 mnkr.

Preventionsenheten

Den nyinrättade Preventionsenheten består av ungdomsmottagning, fältassistenter, Humlanhuset och bidrag till fritidsverksamheter. Enheten har budget om 6,8 mnkr och visar budget i balans.

Stadsmiljö

För verksamhetsområdet prognostiseras en budget i balans, förutsatt att verksamheten beviljas full ersättning för extra kostnader för arbete med fattiga EU-medborgare i samband med avvisningar. Se text under *Budgetjusteringar*.

Särskilda satsningar

I budget för 2016 höjdes ersättningsnivåerna genom ökning av förskoleschablonen 2,2 %, höjning av hemtjänstpeng 2,0 %, höjning av peng dagverksamheterna 2 %, höjd schablon för vuxen och barnboende, daglig verksamhet, och korttidshem med 2 %. Huvudsakligen beräknas ökningen täcka kostnader för lönerörelse, ökade hyreskostnader och ökade priser från utförare.

Förskola

Inom det utökade socioekoanslaget för förskoleverksamhet har pedagoger utbildats dels i "alla barn i centrum" dels i "tecken som alternativ i kommunikation". Därtill har medel täckt kostnader för fem barn med extra stora behov av stöd.

Barn, kultur och fritid

Humlanhuset kommer för första gången att ha öppet hela sommaren. Beräknad kostnad 170 tkr. En utökning av antal anställda till 4 personer mot nuvarande 3, vilket stärker insatserna till ungdomarna under kvällar.

Ny parklek planeras till 2017 i Norra Djurgårdsstaden.

Individ och familjeomsorg

Inom socialpsykiatrien tillsätts en projektanställning som socialsekreterare/metodutvecklare på ett år för arbete med ökad delaktighet för den enskilde individen i form SIP (Samordnad individuell plan) i samverkan med bland annat psykiatrien.

Under året kommer förvaltningens rutiner gällande arbete med våld i nära relationer ses över med syftet att förbättra stödet till den våldsutsatte genom att tydliggöra de interna processerna om hur dessa ärenden ska handläggas. Vuxenenheten har redan genomfört en förändring tillsammans med familjeenheten gällande stödet till våldsutsatte. Numera erbjuds alla våldsutsatta oavsett om de har barn eller ej stöd av vuxenenhetens specialist i dessa frågor.

Familjeenheten har utökat med en socialsekreterare dels för att möta det ökande ärendantalet samt höja kvaliteten gentemot våra brukare. Enheten har även tillsatt två socialsekreterare med särskild inriktning på ensamkommande barn- och ungdomar, i samband med att en gemensam ny enhet för målgruppen startades tillsammans med Norrmalms och Kungsholmens stadsdelsnämnder.

Familjeenheten planerar även att tillsätta en tjänst som metodutvecklare i syfte att höja kvaliteten i arbetet.

Äldreomsorg

Biståndsenheten inom äldreomsorgen kommer att utöka sina insatser för nyprövning av beviljade insatser samt granskning av kostnader för främst biståndsbedömda hemtjänststimmar. Utökningen kommer att ske genom förstärkning av personal under en begränsad period om 6 – 8 månader.

Demokrati- och utvecklingsarbete

Se text till nämndmålen under inriktningsmålet *Ett demokratiskt hållbart Stockholm*

Resultatenheter

Nämnden inrättade i samband med verksamhetsplanen åtta resultatenheter för året. Av resultatenheterna beräknas två enheter nyttja av resultatfonden, medan resten beräknas ha balaserat resultat för året. Se bilaga 1.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2016 tilldelats 7,9 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Från 2015 har 1,3 mnkr ombudgeterats till 2016 avseende tillgänglighetsprojekt

som hade försenats under 2015.

I samband med verksamhetsplan 2016 beviljades stadsdelsnämnden investeringsmedel från centrala medelsreserven för oförutsedda investeringar om totalt 3,2 mnkr för tillgänglighetsanpassningar. 3,0 mnkr avser åtgärder mot lätt avhjälpna hinder i trappor och gångvägar såsom handledare, kontrastmarkeringar och omläggning av trappstenar i Ellen Keys park och trappa i Ekhagen.

0,1 mnkr avser nya och tillgänglighetsanpassning av parksoffor inom stadsdelsområdet.

0,1 mnkr avser tillgänglighetsanpassade bakkbord i sandlekar i olika lekplatser i stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden har beviljats reinvesteringsmedel om 2,0 mnkr, för angelägna åtgärder med syfte att förlänga parkanläggningarnas livslängd. Dessa medel används bland annat för bänkar och skräpkorgar i Humlegården (1,0 mnkr), och reinvesteringsåtgärder i Gustav Adolfs parkens plaskdamm, (1,0 mnkr) enligt miljöförvaltningens bedömning av åtgärdsbehov.

Investeringsbudgeten för 2016 uppgår totalt till 14,4 mnkr. Investeringsmedlen fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2016	Prognos Tertialrapport 1
Gustav Adolfs parken	1	1
Ellen Keys park	4	4
Finlandsparken	0,5	0,5
Lekplatser i Hjorthagen	1	1
Sportfältets lekplats	0,4	0,4
Miljösmarta renhållningskärl	0,5	0,5
Stadsodling	0,4	0,4
Skylltar	0,1	0,1
Tillgänglighetsinvesteringar	3,2	5,2
Reinvesteringar	2	2
Överfört från 2015	1,3	
Totalt	14,4	15,1

Nämndens ansökan om ombudgetering med 2,9 mnkr avseende resterande arbeten från 2015 beviljades bara delvis med 1,3 mnkr avseende tillgänglighetsinvesteringar. För att klara målen enligt verksamhetsplan 2016 ansöker nämnden om budgetjustering om 0,7 mnkr för färdigställande av pågående tillgänglighetsprojekt.

För klimatinvesteringar har 0,1 mnkr beviljats i kommunstyrelsens avstämningsärende för att byta radiatorer i parklekarna. Arbetet med bytet pågår.

För inventarier och maskiner är budgeten 2,2 mnkr. Till och med april ha 0,6 mnkr förbrukats. Prognosen är budget i balans.

Omslutningsförändringar

Förvaltningen föreslår följande omslutningsförändringar, ökade kostnader och intäkter om totalt 6,0 mnkr varav kostnader och intäkter inom nämnd och förvaltningsadministration 0,3 mnkr, socialtjänst 1,9 mnkr avseende ensamkommande flyktingbarn samt försäljning av verksamhet, Förskola 3,5 mnkr avseende interkommunala förskolebarn, skolplattformen mm därtill 0,3 mnkr avseende ökade intäkter och kostnader inom Kultur och Fritid.

Budgetjusteringar

Kostnader utöver driftavtal, för extra städinsatser och sanering i samband med att det sover fattiga EU-medborgare parkerna, har i år hittills uppgått till 0,8 mnkr. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för kostnaderna i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar.

Stadsdelsnämnden ansöker om ytterligare 0,7 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar, avseende färdigställande av pågående tillgänglighetsanpassningar.

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering om 0,4 mnkr för klimatinvesteringar i solcellskomprimerande skräpkorgar och källsorteringskärl, enligt bilaga 4.

Stadsdelsnämnden begär budgetjustering 0,6 mnkr för gruppbostad för funktionsnedsatta, LSS i Norra Djurgårdsstaden etapp västra kv Tyresta, kv V6 (Inriktningsärende i Kommunstyrelsens ekonomiutskott 2009-04-29, dnr 326-674/2009).

Stadsdelsnämnden begär budgetjustering 2,0 mnkr för gruppbostad för funktionsnedsatta, LSS i Norra Djurgårdsstaden etapp västra kv Tyresta, kv V6 (Genomförandeärende i Kommunstyrelsens ekonomiutskott 2013-01-23, dnr 326-1887/2012)

Stadsdelsnämnden söker 1,9 mnkr för åtgärder för giftfri förskola. Se bilaga 3.

Medel för lokaländamål

En ny detaljplan gällande utbyggnad av studentbostäder på Lappkärrsberget är antagen. En konsekvens av detaljplanen innebär att de två förskolor som finns på Lappis kommer att rivas och en ny förskola kommer att byggas i bottenvåningen på ett av de nya husen.

SSSB har nu sagt upp den förskola som ligger i den första etappen av byggnationen och avtalet upphör till årsskiftet. Barnen på Filosofen på Professorsslinga flyttar till förskolan Forskaren på Forskarbacken tills den nya förskolan är klar. Förvaltningen avser att återkomma i senare ärenden om begäran om avvecklingsmedel.

Synpunkter och klagomål

Förskola och Parklek

Under perioden har det kommit in fyra synpunkter/klagomål enligt följande: bemötande en, information en, insatser/verksamhet en, positiv synpunkt på bemötande en.

Socialtjänst

Under perioden har det inkommit fyra synpunkter och klagomål enligt följande: ett avser bemötande inom försörjningsstödsenheten, ett avser handläggning av barnavårdsärende, ett

avser synpunkt på familjehem och ett avser handläggning och tillgänglighet. Därutöver har två lex Sarah-utredningar inkommit från entreprenörer.

Äldreomsorg

Hittills i år har totalt 33 registrerade synpunkter inkommit rörande äldreomsorg, av dessa är två positiva rörande dagverksamheten. Synpunkterna rör områdena aktiviteter, maten, ersättning, bemötande, störande personal, brister i omsorg, handläggning, tidhållning och utebliven hjälp. Av de inkomna synpunkterna riktas två till biståndsenheten, sex till privat hemtjänst och två till kommunal hemtjänst och 21 till särskilt boende. Det har under året diarieförts sex lex Sarahrapporter varav fem rör hemtjänstverksamhet och en verksamhet vid vård- och omsorgsboende.

Stadsmiljö

Sedan september 2013 diarieförs inte längre synpunkter och klagomål i stadsmiljöfrågor nämndens diarium. Istället registreras de i det stadsövergripande ärendehanteringssystemet Synpunktsportalen. Särskilda svarstider finns för synpunkter och klagomål som berör området stadsmiljö. Enklare ärenden ska besvaras inom tre arbetsdagar och ärenden som kräver vidare utredning ska besvaras inom tio arbetsdagar. Driftsfel, exempelvis överfulla papperskorgar i en park, rapporteras till Trafik Stockholm - felanmälan, som vidarebefordrar anmälan till entreprenören för åtgärd.

I synpunktsportalen finns möjligheter att kategorisera de inkomna synpunkterna och ta fram statistik på ett förhållandevis lätt sätt. Under perioden har det kommit in 90 ärenden gällande parkmiljö, enligt följande: Felanmälan: 10 ärenden. Frågor: 36 ärenden. Klagomål: 37 ärenden. Idéer: 7 ärenden. Samtliga ärenden har handlagts och avslutats.